

En blottlagt nerve

Endelig en utøver med sans for Ole Bulls villskap.

Utøvere som er skeptiske til historisk fremførelsespraksis hevder iblant at i siste instans vil den tross alt bare ha begrenset virkning: Publikum har jo forandret seg grunnleggende og har helt andre referanserammer enn de tilhørerne som satt der da musikken var ny. Dermed vil ikke selve nyheten kunne rekonstrueres, samme hvor nær man kommer lyden av opprinnelsen. Vi kan med andre ord i prinsippet, om ikke annet, rekonstruere orkesterklangen fra Beethovens tid, vi kan sette sammen musikere som spiller stilistisk absolutt riktig på akkurat de instrumentene man brukte i 1806, man kan plassere dem i en akustikk vi vet ble oppfattet som god da, man kan gjøre alt rett. Og selv om vi for tankeeksperimentets skyld tenker oss at vi skulle få til

ANMELDELSE

ANNAR FOLLESØ/KRINGKASTING
SORKESTERET/OLE KRISTIAN RUUD

**Ole Bull: Fiolinkonserter
og mindre verk**

2L. 2010

dette, og i tillegg visste at vi hadde fått det til (noe vi aldri vil kunne vite helt og fullt), så vil vi aldri kunne rekonstruere publikums opplevelser. Der Beethovens eget publikum vek tilbake i skrekk og age, så skyggen av den franske revolusjonen på veggene og kjente støyen trykke mot tinningene, vil vi i dag lene oss frem for å høre bedre, vi vil være fortrolige med Mahler og Motörhead, og ikke minst: Vi vil oppfatte det vi hører som gammelt, historisk og rekonstruert. Paradoksalt nok: Jo mer historisk orienterte utøvere anstrenger seg for å gjenskape musikken som ny, desto klarere vil det bli for oss som hører på, at den er gjenskapt og dermed gammel.

Sensasjon. For mange av oss er dette vanligvis likevel en slapp innvending: Vi vil uansett gjerne høre lyden av fortiden og se hvordan historisk spill åpner musikken på måter vi ikke har visst om før. Jeg er mer opptatt av opplevelsen enn av gjenopplevelsen. Men av og til synes jeg likevel at denne problemstillingen er relevant, som nå i år, når vi skal markere 200-årsjubileet for Ole Bulls fødsel. For med Bull var det opplagt noe helt eget, noe flyktig og overveldende,

Ikke bare godt, men riktig: Annar Follesø har et fint øre for den tvilsomme smak.

noe som til de grader handlet om nærvær, om et stykke magi. Her må vi, har jeg i hvert fall trodd til nå, få oversatt det som fortryllet da, til noe som kan fortrylle nå.

For å være ærlig: Jeg hadde ikke trodd det ville skje på plate, ikke nå. Men det gjør det. Annar Follesøs nye Ole Bull-cd, gjort med Kringkastingsorkesteret under Ole Kristian Ruud, er faktisk nettopp det man ideelt sett må kreve at en Bull-fremførelse skal være for at det skal være et poeng i den: en sensasjon. Sensasjonen har tre årsaker.

Tvilsom smak. For det første er dette ikke bare godt spilt, men det er riktig spilt: Ikke

antiseptisk, slik man nesten alltid har drept den fruktbare bakteriekulturen hos Paganini, men grovt og uvørent og med skitten presisjon. Annar Follesø er en flott, karismatisk solist med et fint øre for den tvilsomme smak, og orkesteret følger opp med smellende innsatser og rå spark til forventningene.

For det andre er lyd kvaliteten fabelaktig, men også den på en riktig, nesten forstørret måte, og livaktigheten bidrar til det litt uvirkelige preget: Dette er en plate som lurer meg til å tro at jeg er med på noe som ikke kan gjentas. Referanselyden har en hensikt.

Og endelig er det, til min forbløffelse, musikken, og da først og fremst *Concerto fantastico* fra 1841 og *La Verbena de San Juan* fra 1846. Konserten er det vi vel egentlig alltid har skjønt måtte finnes: et virtuosnummer som skiller seg stilistisk ganske dramatisk fra romantikken for øvrig, fremfor alt gjennom sin tydelige tilknytning til den italienske barokken og til de teatral skildringene av lys og mørke og døgnets faser. Den er et utpreget historistisk verk, sjelden og vill – og dette er ganske sikkert Bull-jubileets beste utgivelse. Allerede.

ERLING SANDMO